

תקנות הרשות לניירות ערך בנושא SOX ישראלי

במסגרת כנס תאגידים אשר ערכה הרשות לניירות ערך ביום 2 לאפריל 2008 עודכן כי במהלך חודש מאי 2009 יפורסמו תקנות בדבר הצהרת ההנהלה על אפקטיביות הבקרה על הדיווח הכספי ובקורות הגילוי בחברה. מועד ישום התקנות יחל מהדוחות השנתיים לשנת 2009 לרבות חוות דעת של רואה החשבון המבקר על אפקטיביות הבקרות, אשר הינה חוות דעת נפרדת מחוות הדעת על הדוחות הכספיים.

הצהרת ההנהלה

לדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים של חברות ציבוריות ותאגידים מדווחים תצורף הצהרה אישית של המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים (ונבחנת האפשרות לצירוף חבר דירקטוריון) בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ובקורות הגילוי הקיימות בתאגיד ובחברות מאוחדות מהותיות. במידה והבקרה הפנימית איננה אפקטיבית נדרשים המצהירים לתת גילוי למהות החולשות המהותיות בבקרה הפנימית או בבקורות הגילוי הקיימות בחברה וכן גילוי לתוכניות ההנהלה לתיקון הליקויים.

חוות דעת רו"ח מבקר

אחת לרבעון, רואה החשבון המבקר יחוה דעתו על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ובקורות הגילוי. חוות דעת זו הינה נפרדת ונוספת לחוות הדעת על הדוחות הכספיים/ דוח סקירה ותבוסס על ביקורת אפקטיביות הבקרות, אשר תבוצע על ידי המבקר. חוות הדעת הרבעונית תהיה מצומצמת יותר ותהיה ככל הנראה דיווח פאסיבי, רק על שינויים שהובאו לידיעתו של המבקר.

המודל ליישום

במסגרת ההצעה לשינוי התקנות מפברואר 2008 הוצג מודל ליצירת מנגנוני בקרה פנימית על הגילוי בדיווח הכספי, תוך התמקדות בבקורות הגילוי בלבד (באופן דומה לסעיף 302 לחוק SOX) ולא בכלל התהליכים העסקיים בחברה, לרבות תהליך סגירת הדוחות הכספיים ובקורות על ברמת הארגון (באופן דומה לסעיף 404 לחוק SOX) כאשר היה ניסיון לשלב ביצוע בדיקות אפקטיביות לבקורות הגילוי בתהליך הדיווח הכספי בלבד. ניסיון זה לא צלח וזכה לביקורת רבה.

המודל ליישום התקנות אשר הוצג על ידי הרשות באפריל 2009 שונה ומושתת על יישום ממוקד של ה-SOX האמריקאי המלא בהתאם לניסיון ולפרקטיקה שנצברו (AS5 של ה-PCAOB וכן הבהרות ושאלות בתחום) ומטרתו היא יצירת מנגנוני בקרה פנימית ובדיקת אפקטיביות בנושאים הבאים, אשר הוגדרו כמהותיים והכרחיים לפעילות הארגון:

1. ELC (Entity Level Control) – בקורות ברמת הארגון.
2. FS (Financial Statements) – תהליך הסגירה והדיווח של הדוחות הכספיים, לרבות בקורות הגילוי והדיווח.
3. ITGC (Information Technology General Controls) – בקורות תשתית המחשוב, הקשורה לדיווח הכספי בלבד, תוך מיקוד הבדיקות להרשאות גישה ואבטחת מידע, איתור ליקויים, גיבויים ותוכנית התאוששות מאסון, הטמעת מערכות חדשות ושינויים במערכות הקיימות.
4. תהליכים עסקיים קריטיים בלבד, בהתאם לגישה מבוססת סיכונים על פי הנחיות ה-PCAOB ובהתאם לפעילות התאגיד.

על מנת ליישם את דרישות ה-SOX הישראלית, על התאגיד ועל החברות המהותיות המאוחדות, בין אם ציבוריות ובין אם פרטיות, לבצע את התהליך, אשר יכלול את האלמנטים הבאים:

1. זיהוי ומיפוי החברות המשתתפות בתהליך.
2. ניתוח הבקורות ברמת הארגון וה-ITGC.
3. תיעוד תהליכי הדוחות הכספיים ותהליכים עסקיים קריטיים, בהתאם לפעילות החברה.
4. ניתוח הסיכונים והבקורות העיקריות בכל תהליך.
5. ניתוח הפערים (ליקויים) בין הבקורות הרצויות לבקורות המצויות (Gap Analysis) ותיקון הליקויים אשר זוהו.
6. בדיקת אפקטיביות הבקורות ומתן הצהרת הנהלה, בהתאם לחומרת הליקויים.
7. בדיקת אפקטיביות הבקורות על ידי רואה החשבון המבקר ומתן חוות דעת על אפקטיביות הבקורות בהתאם לממצאי הביקורת.

מחלקת יעוץ פרויקטי SOX וממשל תאגידי

מחלקת יעוץ פרויקטי SOX וממשל תאגידי של BDO Consulting Group מספקת שרותי ייעוץ וליווי בעמידה בכללי חוק סרביינס אוקסלי בארה"ב ובכללים המקבילים שאומצו בישראל על ידי הרגולטורים הרלוונטיים בכלל ומיישמת את הוראות ועדת גושן (SOX ישראלית) במספר ארגונים. תהליך הייעוץ כולל סיוע לחברה בתהליך מיפוי מוקדי סיכון בארגון, ביקורת על תהליכי העבודה, תיעוד בקורות ותהליכים ומתן פתרונות לליקויים ניהוליים ובקרה על יישומים, עריכת מבדקים לבחינת האפקטיביות של בקורות מפתח, ליווי ויעוץ להנהלה בתיקון ליקויים ופערי בקרה.

היחידה מספקת שרותים בניהול סיכונים כספיים, דיווחיים ותפעוליים בארגון, סקרי מעילות והונאות, דיווח ועדת גלאי, כתיבת קוד אתי והטמעתו בסיוע יחידה מתמחה בנושא, יעוץ בעמידה באחריות חברתית ודיווח חברתי ומגוון שירותים נוספים הנכללים בקוד הממשל התאגידי.

נשמח לסייע בכל שאלה או הבהרה שתדרש,

בברכה:

יגאל טולדנו, שותף, טל': 03-6368787, נייד: 054-8182707, yigalt@bdo.co.il

קרן קיבוביץ, מנהלת תחום SOX וממשל תאגידי, טל': 03-6368766, נייד: 054-8182719, kerenk@bdo.co.il